

Een oogenblik vocht Bart met zijn intuïtief verzet tegen dezen koelen verstandsmann, maar hij zei, nuchter en zakelijk: „Natuurlijk, Mijnheer Van Hoven, daar kunt U staat op maken.”

Toen was de terreinchef heel amicaal geworden, ze hadden gepraat over Delft, over de nieuwe uitbreiding in Sumatra en toen hij een half uurtje later opstond en Bart hem naar beneden begeleidde, waar de djongos het trappende paardje al bij de teugels hield, zei Van Hoven voor het wegrijden nog: „Loop eens op, Van Geen, kom weer eens een paitje halen.” Na een bemoedigend knikje was hij weg gereden den brandenden zonnegloed tegemoet.

Toen Bart weer boven kwam, stond hij een oogenblik stil, duizelig van een alles overlaaiende vreugde en hij zei het, hardop in de stilte: dat hij blijven mocht, dat hij niet weg hoefde! En in zijn borst klopte dat wijde, wijde verlangen, dat, ondanks ontbering, als het geluk zelve is.

Maar dien middag, nadat hij met moeite zijn eten uit blik had verwerkt en neerlag op zijn harten bultzak, in de groezelige omsluiting van de klamboe, slopen weer de twijfel en de onmacht aan. Waarom was hij zoo blij geweest, wat hoopte en verwachtte hij dan toch? Hij wist immers dat Gonda nooit.... In de kleverige warmte gonsde aanhoudend een muskiet, die zich niet vangen liet.... Hij zou, bedacht hij, er vanavond heen kunnen gaan, de terreinchef nog eens bedanken voor zijn steun, het was alweer zoo lang geleden, dat hij haar gesproken had en Van Hoven vroeg toch zelf.... Ja, en wat dan nog? Weer de aalmoes van haar gastvrij huis ontvangen, een paar uur leven in een opwindenden waan van geluk, om daarna te worden buitengesloten in den zwoelen, belovenden nacht! Neen, neen, hij hield het niet meer uit, deze kwellende hartstocht, dit martelend begeeren. Als hij ging, als hij weer met haar samen zijn zou, haar zachte haar onder het bereik van zijn handen, haar roode mond zoo dicht bij, o, dan zou hij haar oprukken uit haar stoel en haar ontwijkende oogen dwingen in de zijne, haar koele vingers klemmen in zijn brandende vuist.

Rechttop zat hij, maar plotseling liet hij zich voorover vallen, zijn gezicht in het kussen, kreunend van pijn. En in dit oogenblik zag hij zich zelf, zag hij, als van een vreemde, zoo fel en scherp, het armoedige leven der laatste maanden, de hunkering naar liefde, het bedelen om een beetje geluk. Ik kan niet meer, dacht hij in overgave, het gaat niet langer zoo. Even gaf deze onmacht, als een wegzinken in bedwelming, hem rust. Dan zag hij het leven, zooals hij het zich in zoo menig stil uur had gedroomd en de laffe ontredde van al zijn illusies. Onder de striem van dit besef stond hij plotseling naast zijn bed, blind van tranen, hijgend van weerlooze pijn, maar in hetzelfde oogenblik ook had hij de deur opengerukt,